

KECMAN JELIKA iz Karajzovaca, opš. B. Gradiška
sada u Banja Luci, Matoševa 6

Arhiv Bos. krajine B. Luka

ABK

U vezi sa zatvorima u Novoj Topili dajem slijedeću

I Z J A V U

Čini mi se da je bio juni mjesec 1943. godine, otišla sam u Novu Topolu zajedno sa Jokom Dardić da nabavimo cipele kod obučara Johana Štemena. Na samom ulazu u njegovu radnju zadržali su nas nje- mački vojnici i zatražili legitimacije. Kada su pogledali naše legi- timacije rekli su: "to ste vi koje nam trebate". Govorili su naš je- zik, ali nisam ih poznavala i neznam jesu li to bile domaće švabe ili iz drugih krajeva. Nas je Štemen vidio na ulazu i vidio da su nas vojnici oterali.

Odmah u neposrednoj blizini bio je zatvor, samo preko ceste od Štemenove radnje. Zatvor su čuvala ustaše. To je bila jedna velika prostorija kao štala u dvorištu, iza Frišpve kuće. Kada smo došle bilo je mnogo svijeta, među njima je bilo žena i dječaka od 15 do 16 godina. Bila sam jako uplašena, jer sam kod kuće imala 4. malene djece. Neke žene su se od straha tresle pred ustašama tresle, pitali su ih šta im je, a žene su govorile da imaju groznicu, našto su usta- še rekle da će viditi kako se trese kad predju preko Save. Neznam nikoga od tih žena, znam da je jedna bila iz Laminaca kojoj je muž bio u partizanima. To su uglavnom bile žene čiji su muževi ili braća bili u partizanima. Mene i Joku je prijavio Djoko Sladojević iz Donih Karajzovaca=njemački doušmik, a mi smo računali u selu da je bio i njemački i ustaški agent i strašno smo ga se plašili.

Došao je kamion i potovario uhapšene žene. U tom momentu je došao Johan Štemen i tražio mene i Joku Dardića. Rekla sam da tra- ži i onu ženu iz Laminaca što plače, našta je on odgovorio da ništa ne može učiniti za tu ženu. Rekao je: "budite sretne što sam i vas dvi- je izvukao i znajte da kruh jedete mojim zubima". On je nas uzeo, od- nosno izveo iz grupe i izišao sa nama u polje, jednim poljskim putem za Karajzovce, vratio se rekavši nam da više ne dolazimo u Topolu. Još nam je rekao da žene idu u Staru Gradišku, a oni dječaci u Njemačku na rad.

U jesen 1944. godine poslala sam žito u Gergesov mlin u Novoj Topoli po komšiji Jurki Kohutu. On je svoje žito odmah zamje- nio za gotovo brašno, a pošto moje nije mogao zamjeniti, ostavio je da se samelje i ja sam drugi dan otišla po brašno.

Kada sam došla u mlin našla sam svoju vreću na kojoj je pisalo Kecman Jelka. Čim je onaj što je radio u mlinu vidio da sam ja pošla toj vreći brašna, pitao je jesam li ja Kecman Jelka, a kada sam ja potvrdno odgovorila rekao je: a ha, ti nam trebaš i odmah me sproveo u zatvor, odveo me u žandarmerijsku stanicu. Zatvorili su me u podrumu u kojemu je bilo mnogo zatvorenika. Bilo je mnogo žena. Nikoga nisam poznavala. Nakon dva sata došao je jedan oružnik i rekao da treba dvije žene da idu nešti raditi. Ja sam se odmah javila, jer sam zadnja došla i bila prva na izlatu. Trebalo je da se čiste crijeva od zaklatog vola.

Kada sam izišla primjetio me komandir postaje "Brko" kako smo ga zvali i pitao me otkuda ja tu. Rekla sam da sam došla u mlin po brašno i da me je onaj što radi u mlinu doterao i da mi je pored mlina ostao konj i kola (zaprega). Pozvao me je da idem sa njim i otišli smo u mlin. Rekao je onome u mlinu da ja nisam Kecman Jelka koju oni traže, a kada uhvatimo onu pravu neće nam iz šaka izbjeći. Dali su mi brašno i otišla sam kući, da više nisam dolazila u Topolu.

"Brko" mi je rekao: "Ne dolazi više u Topolu. Sada sam te spasio, ali drugi put ne mogu. Vas je dosta naš agent iz vašega sela zapisao". Pretpostavljam da je taj agent bio Djoko Sladojević. "Brko" je bio žandar za vrijeme bivše Jugoslavije i često je uvraćao našoj kući i ručao, a dolaskom NDH postavljen je za komandira.

Banja Luka 9.7.1980.g.

Izjavi dala
Kecman Jela s.r.

Izjavu uzela
Brana Kalabić
Brana Kalabić

"Brko" je Vukadin Josip=bio žandar za vrijeme stare Jugoslavije, a u toku rata bio komandir Oružničke postaje u Novoj Topoli.

Prepis teksta spravili:

- 1 *F. Bradarica*
- 2 *Talir Jelenov*

OVJERAVA



Za Arhiv

Direktor

(Nebojša Radmanović)